

DIRECTORIUM
PRO
SYNODO DIOECESANA
COLONIENSI
CELEBRANDA
Coloniae in Ecclesia Metropolitana

**DIRECTORIUM
SYNODALE.**

SYNODALE
DIRECTORIUM

DIRECTORIUM

PRO

SYNODO DIOECESANA

COLONIENSI

CELEBRANDA

Coloniæ in Ecclesia Metropolitana

Anno M. DC. LXII.

Die vigesimâ Mensis Martii. & sequentibus.

Circa quam considerata sunt,

PRÆLIMINARIA.

AGENDA APPROPINQUANTE DIE PRÆFIXA.

AGENDA PRIDIE DIEI.

PRIMA DIE SYNODI AGENDA MANE

ET POST PRANDIUM.

SECUNDA DIE SYNODI MANE ET

POST PRANDIUM AGENDA.

ULTIMA DIE AGENDA.

POST SYNODUM AGENDA.

DIRECTORIUM
PRÆLIMINARIA.

- I. **C**apitulo Ecclesiæ Metropolitanæ exponenda intentio de habenda Synodo, ut de ejus consilio omnia fiant.
- II. Ediçtum de celebranda Synodo affigendum ad valvas Ecclesiæ Metropolitanæ, aliarumque Ecclesiarum celebriorum tam intra, quàm extra Civitatem, & mittendum tempestivè ad omnes Dioceseos Prælatos, & Superiores, Archidiaconos, Decanos Rurales atque per hos ad singulos Pastores.
- III. Adjungendæ literæ Monitoriæ cum instructione brevi, quomodò & qualiter ante & in ipsa Synodo quisquis se gerere debeat.
- IV. Tabula totius Cleri Diocesis Coloniensis tam exempti, quàm non exempti, dummodò aliàs cessante exemptione interesse debeant Synodo, conficienda est, ut secundùm illam omnes & singuli citari, in Synodò evocari, & absentes contumaces puniri possint.

- I. **A**ppropinquante die præstitutâ designandus, disponendus & ornandus erit locus Synodi, itemque, Altare separatum pro Venerabili Sacramento exponendo, Altare pro summa Missa, Sedes & Credentia, aliaque ordinaria pro Serenissimo juxta summum Altare, Thronus Synodalis pro Serenissimo, ornatu rubeo, subsellia hinc inde pro Canonicis Metropolitanæ Ecclesiæ, ornatu viridi, sedes minores pro Assistentibus itemque pro iis, qui operam suam navant in Synodò, in specie pro Directoribus & Promotoribus duobus, Secretario, atque Actuario, & Lectore, omnia colore violaceo tecta, Cathedra pro Sermocinatore & Lectore Decretorum. Ordinanda quoque loca pro Prælati mitratibus, nec non Sæcularibus & Regularibus, aliisque Decanis Ruralibus, Pastoribus & aliis in Tabula totius Cleri nominatis, idque tali ordine, ut nullus de aliquo præjudicio justam querelæ causam habeat.
- II. Designanda hospitia pro Clero Extraneo, si fieri potest, apud Ecclesiasticos Ecclesiæ Metropolitanæ viciniore, eoque fine constituendus tempestivè hospitiorum Præfectus qui adventantibus loca cuilibet congrua designet, quæ sumptibus quisque propriis, triduo Synodi durante, incolat.

III. Mature

SYNODALE.

III. Mature providendum de personis in celebratione Synodi necessariis, quales sunt :

Celebraturus Missam Synodalem primâ, secundâ ac tertiâ die.

Assistentes Serenissimo in Missa, & extra illam in Synodo.

Directores Synodi.

Cæremoniarius Synodalis.

Sermocinatores duo.

Secretarius sive Actuarius.

Lector unus, vel plures.

Cantores & Musici.

Ostiarii, & alii famuli Cursores.

IV. Aliæ quoque personæ designandæ sunt, quarum pleræque deindè in Synodo ipsa publicè nominantur, videlicet:

Executores Decretorum & Promotores Synodales duo.

Judices querelarum & excusationum.

Confessarii Cleri cum potestate absolvendi à Reservatis durante Synodo.

Judices Causarum Apostolicarum.

Examinatores Parochorum & Ordinandorum ad Curam.

Librorum Censor.

Pœnitentiarius.

Commissarii Seminarii.

Recognitores onerum & numeri Missarum.

Testes Synodales.

V. Tempestivè quoque prospiciendum de illis, quæ vel typo imprimi, vel manu scribi debent.

IMPRIMENDA SUNT.

Primo, Edictum sequentis tenoris :

MAXIMI-

MAXIMILIANVS HENRICVS,

DEI GRATIA

ARCHIEPISCOPVS COLONIENSIS,

Sacri Romani Imperii Princeps Elector, per Italiam Archi-
Cancellarius, & Sedis Apostolicæ Legatus Natus, Episcopus
ac Princeps Hildesienfis, & Leodiensis, Administrator
Berchtsgadensis & Stabulensis, Utriusque Bavarix, Supe-
rioris Palatinatus, Westphaliæ, Angariæ & Bullonii Dux,
Comes Palatinus Rheni, Landtgravius Leuchtenbergensis,
Marchio Franchi-Montensis, Comes Loffensis, Longiensis
& Hornensis, &c.

*Venerabilibus Nobis in Christo dilectis ac devotis, Ecclesiæ Nostræ
Metropolitane Colonienfis, Præposito, Decano & Capitulo, nec
non Abbatibus, Præpositis, Archidiaconis, Collegiorum Decanis
& Ruralibus, Capitulis & Canonicis, Commendatoribus, Prio-
ribus, Guardianis, Rectoribus, Pastoribus, Sanctimonialium Præ-
fectis, Prioribus seu Confessariis, Plebanis & Curatis, aliisque
Ecclesiasticis personis, tam Regularibus, quàm secularibus quibus-
cunque per Civitatem ac Diocèsin Nostram Coloniensem ubilibet
constitutis, exemptis æquè ac non exemptis omnibus ac singulis,
quotquot de jure, vel consuetudine Synodo Diocèsanæ Colonienfi
interesse possunt ac debent, salutem in Domino sempiternam.*

ETSI quod à Nobis exigit Pastoralis Officii
ratio, jam inde ab initio Nostræ ad Metro-
politana Coloniensem Ecclesiam, cui à
misericordissimo Domino, sine meritis No-
stris, in Sponsum & Pastorem dati sumus,
promotionis, in eam semper curam Deo
aspirante omni conatu ac indefessâ sollici-
tudine incubuerimus, quâ ratione Domini-
co gregi custodiam simul ac disciplinam ad-
hiberemus, nec difficile esset advertere cor-
ruptos injuriâ temporum non minùs, quàm hominum incuriâ in ea-
dem Ecclesia Nostra mores Cleri simul ac populi, labefactatamque
fidem Orthodoxam, non aliâ ratione meliori, quàm quæ à sacris Ca-
nonibus, & signanter Concilio Tridentino præscripta, Majorumque
ac Prædecessorum Nostrorum salubri exemplo frequenter compro-
bata fuit, reformari atque in melius restaurari, atque ita reformata ac restau-

DIRECTORIUM SYNODALE.

restaurata conservari ac stabiliri posse, proindeque nihil magis in votis Nostriis ac desideriiis habuerimus, quam solemnem exactamque ad præscriptum eorundem Canonum, & SS. Concilii, Synodum Diœcesanam celebrare, eique non solum præsidere personaliter, sed etiam solido veluti fundamento successuras deinceps annis singulis Synodos superstruere, in quibus tum ea, quæ ad Dei imprimis honorem, cultum Sanctorum, ac divinum Officium promovendum, depravatos Cleri & populi Nostri mores formandos, tollenda errores & schismata, Religionis integritatem, pietatem, disciplinamque Ecclesiasticam restauranda, viderentur conducere maturo consilio deliberatè ordinarentur ac decernerentur: Ab ea tamen cogitatione frequenter, & quod, non sine magno animi dolore, experiri Nos oportuit, continuis ferè impedimentis, non quidem planè revocati, plurimum tamen abstracti fuimus. Inprimis enim Nostri ad Coloniensem hanc Ecclesiam provectio in ea tempora incidit, quibus non ipsa duntaxat Ecclesia ac Diœcesis Nostri, sed universa propemodùm Germania, ex atrocissimo plurimorum annorum bello vix aliquantulum respirans, Clericos passim videre coacta est à beneficiis & possessionibus suis exules, Pastores percussos ovesque gregis dispersas, omni fermè earundem congregandarum spe sublatâ, nisi & ferventiores ad Deum preces & contans fiducia, ac longanimitas ipsaque potissimum populi inexplicabilis miseria Divinum Numen ad misericordiam, ut sperare fas est, permovissent, ac tandem post annorum aliquot curricula, Clerus Ecclesiis & populo, uterque suis sedibus, ejusdem Numinis bonitate fuissent restituti: adeo verò etiam postliminiò reversis, & antecedentium temporum difficultatibus fuerunt accisa ac penè nulla temporalium rerum (sine quibus egrè spiritualia tractantur atque subsistunt) subsidia, ut in summis illis temporum rerumque angustiis, difficillimum profectò fuerit, Prælatos, Pastores, aliosque Diœcesis Nostri Sacerdotes & Clericos, per eandem longè latèque diffusos, sumptibus, itineribus & incommodis non modicis in unum, prout in Domino optassemus, congregare non solum, sed, quod rerum tractandarum gravitas exposcebat, per dies plures extra proprii quemlibet domicilii ac Residentiæ loca, diutiùs in Civitate Nostri distineri. Accesserunt his impedimentis præter publica, eaque gravissima, universum Imperium Romanum contingentia negotia, etiam vicinorum Regum dissidia, quibus componendis non curam ac sollicitudinem duntaxat, sed propriam quoque personam impendere necessarium habuimus.

Nunc posteaquam, singulari Dei benignitate à præfatis aliisque turbis & obstaculis non nihil expeditos esse concessum est; Nos tempus hoc divinæ Majestati suæ beneplacitum & acceptabile futurum rati, ejusdem gratiâ aspirante mentem animumque Nostri ipsaque cordis & animi penetralia novis iisque fortissimis motibus pulsari sentimus, desideriumque quotidie crescens experimur, quò tandem Prælatos, & Clerum Pastoralis Nostri sollicitudini commissos, Nobiscum in Dei nomine congregatos videre, eosdem paternè amplecti universos, atque unâ cum iis congregatis, Spiritu Sancto prævio ac ductore, verba salutis tractare, definire, decernere, Nobis, concedatur.

○ Igitur in Nominis Dei Omnipotentis, Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, deque ejusdem Sanctissimæ Trinitatis adjutorio humiliter confisi;
Synodum

DIRECTORIUM

Synodum Diœcesanam Coloniensem indicendam & celebrandam esse constituimus, prout eandem de venerabilis Decani & Capituli Nostri Metropolitanæ consilio pariter & assensu indicimus, & ad Dei gloriam, Clericæ ac populi Nostri salutem, celebrandam esse decernimus in Civitate Nostra Coloniensi, atque in Ecclesia Metropolitanâ, Feriâ secundâ post Dominicam Lætare, quæ erit vigesima Mensis Martii, currentis hujus Anni Millefimi sexcentefimi sexagesimi secundi, cum continuatione dierum sequentium, quotquot ad res in ea tractandas erunt necessarii. Vos igitur Præpositum, Decanum & Capitulum Ecclesiæ Nostre Metropolitanæ prædictæ, Abbates, Præpositos, Archidiaconos, Decanos Collegiorum & Rurales, Capitula & Canonicos, Commendatores, Priores, Guardianos & Rectores, Pastores, Sanctimonialium Præfectos, Priores, seu Confessarios, Plebanos & Curatos, aliasque Ecclesiasticas personas, tam Regulares, quàm seculares quascunque per Civitatem & Diœcesin Nostram ubilibet constitutas, exemptas æquè, ac non exemptas, quotquot de jure aut consuetudine, Synodo Diœcesanâ Coloniensi interesse potestis ac debetis supradictas omnes & singulas tam Sacri Concilii Tridentini, quàm Ordinariâ Nostriâ autoritate, in Domino requirimus, hortamur & monemus, atque etiam sub pœnis & censuris in jam dicto Concilio expressis, & aliâ à jure contra inobedientes & contumaces decretis, & eisdem infligi solitis, præcipimus & mandamus, ut in diem ac locum Synodo Coloniensi Diœcesanâ, ut præfertur, celebrandæ, præstituta, per vos ipsos, vel si justo impedimento fueritis detenti, de quo Nobis fidem facere teneamini, per legitimos Procuratores & Nuntios tempestivè occurratis, & manè ad sonitum campanæ majoris, in habitu ac tonsura Ecclesiastica, prout uniuscujusque dignitati ac Ordini congruit, compareatis, Sacro Missæ Officio celebrato (in quo Divini Numinis opem ad hoc devotè implorabitis) Nobiscum ea peracturi, quæ ad ejusdem Numinis laudem & gloriam, Ecclesiæ Catholicæ, & Diœcesis Nostre Coloniensis spirituale incrementum, Cleri ac populi mores formandos, Ecclesiasticam disciplinam promovendam, restaurandam Religionis integritatem, & salutem deniquè animarum quomodolibet esse necessaria videbuntur vel opportuna.

Quod si, monitione ac mandato Nostris non attentis, aliqui ex vobis ad Synodum à Nobis per præsentis literas legitimè indictam venire, atque in eadem comparere neglexerint aut contempserint, Nos contra inobedientes & contumaces hujusmodi, pœnas & censuras illas, quas tum Sacrum Concilium, tum jura Canonica in ejusmodi statuunt, aliasque arbitrarias infligendo, nihilominus, eorum inobedientiâ seu contumaciâ non obstante, ad Synodi celebrationem, usque ad executionem eorum, quæ in ea decernentur ac statuentur, omnium & singulorum, procedemus & faciemus procedi. Volumus autem, ut omnes & singuli Ecclesiarum Prælati, Archidiaconi & Decani, quamprimum ad eos præsens Nostrum edictum pervenerit, in singulis Ecclesiis, eorundem curæ vel inspectioni commissis, ubi id commodè fieri poterit, duas ad minùs hebdomadatim Missas pro felici successu Synodi, usque ad ejusdem exitum, dici procurent, populùmque sedulò faciant admoveri, ut assiduis precibus à Patre Misericordiarum ac Deo totius Consolationis assistentiam Sancti Spiritus efficacem Nobis imploret,

SYNODALE.

ploret, quâ suffulti, consilia, sermones actionesque Nostras in finem dirigamus, qui est Christus JESUS Redemptor Noster, cui in Sanctitate & justitia servire Nos oportet omnibus diebus Nostris.

Ut autem hæ literæ ad omnium, quorum interest, notitiam deveniant, earum exemplaria typis excusa, & Nostro sigillo munita valvis Ecclesiarum Nostræ Metropolitanæ, nec non Collegiatarum SS. Cassii & Florentii Bonnæ, S. Victoris Xantis, S. Patrocli Sufati, S^{mæ} Virginis Mariæ Dusseldorpii, S. ~~S~~Wiberti Cæsaris insulæ, S^{mæ} Virginis Matris Resæ, S^{mæ} Virginis Mariæ Juliaci, SS. Chrysanthi & Dariæ Monasterii Eifflæ, S. Quirini Novesii, S. Walburgis Meschedæ, S. Martini Kerpenæ, S. Hyppoliti in Gerresheim &c. affigi, & ad singulos Decanos Rurales destinari volumus, perque earum affixionem & insinuationem eos omnes, quos concernunt, non secus obligatos esse declaramus, quàm si ipsismet coram prælectæ ac insinuatæ fuissent.

Secundò, literæ Monitoriæ sequentis tenoris:

IUSSU & autoritate Reverendissimi & Serenissimi Principis ac Domini Nostri Clementissimi, D. MAXIMILIANI HENRICI Archiepiscopi Colonienfis &c. omnibus & singulis de Clero Civitatis ac Diœcesis Colonienfis &c. Sæcularibus & Regularibus, quorum interest, notum sit, postquàm Serenissima sua Celsitudo per patentes suas literas sub die primâ Mensis Februarii hujus anni emissas, Synodum Diœcesanam in Civitate Colonienfi, atque in Ecclesia ejusdem Metropolitana die vigesimâ Mensis Martii anni jam dicti inchoandam, & cum continuatione dierum sequentium prosequendam ac debito fine terminandam indixit, cupiatque & exoptet omnia in illa quàm decentissimè atque secundum ordinem fieri, qui deceat Congregationem Sanctorum, Hinc ejusdem Reverendissimæ ac Serenissimæ Celsitudinis suæ auctoritate & mandato monentur inprimis omnes quarumcunque Ecclesiarum Collegiatarum, nec non Conventuum ac Collegiorum Religiosorum Prælati, Rectores ac Superiores, Decani item Rurales, & Pastores, ut, juxta tenorem Archiepiscopalis Edicti, duas ad minus Missas hebdomadatim in eorum Ecclesiis celebrari procurent, pro felici successu Synodi, usque ad ejus Conclusionem.

2. Sanctimonialibus autem in suis Monasteriis & Conventibus hymnum *Veni Creator* &c. cum Oratione de Spiritu Sancto, & Litanias omnium Sanctorum eadem intentione, dicant omni die in Choro post Missam Conventualem, vel horâ opportunâ. Deinde omnes & singuli de Clero foraneo per præfatum edictum citati, pro die ipsius Synodi celebrandæ circa meridiem se sistant in Civitate Colonienfi, apud Magistrum Latorum Curia Nostræ Archiepiscopalis Nicolaum Thoni, in Aula ibidem Nostra Colonienfi designatum ad hoc Præfatum, ut si qui ex illis propria, vel aliàs conductâ non habeant diverforia, illis à jam nominato Præfeto hospitia assignentur, durante Synodo, propriis cujusque ac moderatis sumptibus incolenda.

3. Archidiaconi majores & minores ad Serenissimum ejusque Vicarium in Spiritualibus Generalem tempestivè, atque ad minus octiduo ante Synodum mittant numerum ac nomina Decanatum, &

(:)

Decano-

DIRECTORIUM

Decanorum Ruralium intra fines seu terminum Archidiaconatuum five Regiuncularum curæ suæ commissarum, Constitutorum, nec non Collegiorum, Monasteriorum, Cōventuum & Foundationum piarum.

4. Decani Rurales omnes quartô ante inchoandam Synodum die compareant personaliter, atque coram eodem Nostro Vicario aliisque ad hoc deputatis deponant quàm exactissimè nomina Pastorum, Vice-Pastorum seu Curatorum, beneficiatorum quoque aliorum, etiam sine cura, in singulis Ecclesiis proprii cuiuslibet Decanatus existentium.

5. Pastores similiter tam sua, quàm quorumcunque beneficiatorum, nec non locorum piorum in districtu Parochiæ suæ existentium nomina, ac seriem in ipsa Synodo exhibere parati sint.

6. In loco Synodi omnes compareant in tonsura ac habitu Ordini, dignitati, ac statui cuiusvis congruente; Ecclesiæ Metropolitanæ Canonici habitu Choralis albo induti, Abbates mitrati sine pedo, pluviali rubeo, ac mitrâ simplici (exempti tamen uti poterunt auriphrigiatâ) Præpositi similiter, Archidiaconi & Decani Civitatis Colonienſis pluvialibus vestiti, reliqui tam Prælati, quàm Canonici in habitu suo Choralis albo, Regularium Ecclesiarum Præpositi ac Superiores, nec non Rurales Decani stolis rubeis latioribus, denique Parochi stolis ordinariis, omnes verò & singuli superpelliceis mundis, & cum quadrato seu bireto decenti comparebunt, breviarium secum, & nomen tum proprium, tum titulum beneficii ac provisionem, aliaque superius expressa deferentes.

7. Tam Decani Rurales, quàm Pastores & Curati omnes ac singuli in promptu habeant, scriptoque commonstrent, quid, quantumcunque ex antiqua consuetudine sint pendere soliti, imprimis ad taxam ordinariam pro subsidio, deinde pro Decimatione, denique pro Cathedralico, quod tamen pro hac vice remittitur, idque juxta formulas infra-scriptas.

8. Necessarias in aliquot dierum victum, quatenus Synodus duraverit, expensas, omnes Pastores ad manum habeant, Oeconomus seu Collector in hanc rem deputato depromendas.

9. Nemo eorum qui vocati sunt ac citati, qui que huic Synodo interesse debent, per Procuratorem, nisi gravissimâ urgente causâ, atque in procuratorio explicatâ, sed personaliter omnes compareant.

10. Parochi, qui Capellanos aut Vicarios non habent, pro eo tempore quo Synodus durabit, ipsique absentes fuerint, pro servitio Ecclesiarum suarum tantisper surrogent Sacerdotes alios Seculares, vel Regulares autoritate ordinariâ approbatos.

11. Omnes & singuli de Clero Sacerdotes, ac non Sacerdotes, quicumque Synodo intererunt, præparati sint ad sacrificandum tempestivè primâ die Synodi, vel sacram Communionem sumendam ex manibus Serenissimi & Reverendissimi Domini Archiepiscopi, quo fine, atque ut eò dignius quisque se ad sacram Synaxin præparet, unus aut plures in Ecclesia Metropolitana præstò erunt Confessarii, qui omnes & singulos ad se recurrentes tum ante tum ipsâ Synodo durante à peccatis & censuris quibuslibet Ordinario reservatis, absolvere possint, aliis quoque diebus non omittant Presbyteri necessitates Ecclesiæ Colonienſis Deo per Missæ sacrificium, reliqui autem de Clero, per frequentiores preces humiliter ac devotè commendare.

12. Non

12. Non solum autem in ipsa Synodo, atque in Ecclesia, sed etiam foris in diversoriis, & in publico omnes modestè, graviter Religioseque versentur, Directoribus, Præfectis & Cæremoniariis obtemperent, ac tales ubique se præbeant, quales esse & conspici decet Christi & Ecclesiæ ministros.

13. Si quæ pro necessitate, vel decore Ecclesiæ proponenda sint ad Synodum spectantia, ea tempestivè ad SERENISSIMUM, ejusvè Vicarium destinentur brevi scripto, ut eorum si expediens fuerit, in ipsa Synodo haberi ratio possit.

14. In processionibus, sessionibus, stationibus, aliisque actionibus ea habebitur ordinis ratio, ut consuetudo cum possessione moderna pro norma sit; Decani autem Rurales, juxta ordinem suæ promotionis sedcant atque incedant, omnes verò sciant, nemini ex inferiori, vel superiori cujusquam sessione præjudicium aliquod creandum fore. Formulæ autem de quibus superius est facta mentio sunt sequentes.

Pro Decanis Ruralibus.

EGO NN. Pastor in N. Decanus Christianitatis N. sub Archidiaconatu N. constitutæ, habeo sub meo Decanatu Parochias numero NN. inter quas aliquæ sunt filiales videlicet N. dependens à Matrìce N. item N. dependens à Matrìce N. Capellas N. Parochia N. sicut ex antiquis documentis constat solvere consuevit ad taxationem tantum (NB. exprimatur quantitas monetæ) ad decimationem tantum, & ad Cathedraticum tantum.

Pro Pastoribus.

EGO NN. Pastor in N. sub Decanatu N. constitutus habeo adjuutores & beneficiatos in Ecclesia mea Parochiali imprimis N. Vicarium, N. Capellanum, N. Beneficiatum, N. Altaristam, Collatores eorundem sunt NN. item sunt intra districtum Parochiæ meæ Monasteria N. Virorum Ordinis N. item N. Virginum Ordinis N. Capellæ, loca pia NN. Mea Parochia antiquitus pendere consuevit ad taxam, tantum, ad decimam tantum, ad Cathedraticum tantum. Vicarius dare consuevit ad taxam tantum, ad decimam tantum, ad Cathedraticum tantum. Ego NN. Pastor ut supra m p.

Tertio, Professio fidei Catholicæ, quæ habetur Statutorum Synodaliũ pag. 7. & 8.

Quarto, Acclamationes sequentis tenoris:

DEo Patri Misericordiarum, & Deo totius Consolationis & gratiæ omnis laus, honor & gloria in sæcula sæculorum. fa' fa' fa' re.

Respondent omnes: Amen, Amen, Amen.

BEatissimo Papæ Alexandro, Sanctæ & Universalis Ecclesiæ Pontifici, Christiani nominis in omnes terrarum partes propagatio, cunctarum gentium obedientia, pax vera, diuturna prosperitas.

DIRECTORIUM

Resp. Domine Deus Sanctissimum Patrem Nostrom Ecclesie tuæ conserva, mitte illi auxilium de Sancto, ut eo gubernante gentes omnes illuminentur, & , quæ dispersæ sunt, in unum Ecclesie tuæ ovile colligantur.

Imperatori Leopoldo & omnibus Principibus Christianis Catholicae Religionis Zelus, justitia & pacis fecunditas & contra Christianæ fidei hostes Victoria.

Resp. Princeps cælestis terrenos Principes Catholicae fidei, æquitatis & concordie conservatores, atque hostium nostrorum exanimatores custodi.

Reverendissimo & Serenissimo Antistiti Nostro, hujus Synodi Præsidi, ejusque Ministris salutaris vigilantia, in laboribus constantia, & felix exitus.

Resp. Omnipotens Deus super Antistitem Nostrom benedictionum tuarum dona multiplica.

Civitati & Diœcesi Coloniensi tranquillitas, salus & divinarum gratiarum abundantia.

Resp. Benedic Domine filios tuos & esto in circuitu populi tui ex hoc nunc & usque in sæculum.

MAXIMILIANO HENRICO Archiepiscopo & Pastori vigilantissimo, disciplinæ Ecclesiasticæ Assertori perennes gratias.

Resp. Perennes gratias, incolumem salvumque illum Nobis Dominus diutissime custodiat atque conservet.

Totius Synodi Clero atque Conventui pacem, concordiam & gratiam à Domino.

Resp. Pacem, Concordiam & gratiam semper Nobis Dominus concedat.

Decretorum hujus Diœcesis observantiam salutarem omnes qui hinc adsumus, unanimes voto à Deo bonorum omnium Largitore humiliter imploremus, intercedente Deiparâ Virgine MARIA, Dominâ Nostra cum Beatis Apostolis Petro & Paulo & beatis Patronis Nostri, tribus Regibus, Felice, Nabore, Severino, Cuniberto, Annone, Evergillo, Engelberto & omnibus Sanctis.

Resp. Fiat, Fiat, Amen, Amen.

Quinto, Directorium Visitationis in Synodo, si videtur distribuendum.

Sexto, Liber Statutorum Synodaliū.

MANU

SYNO'DALE.

MANU SCRIBENDA.

Primò, Tabula totius Cleri. 4. Exemplaria.

Secundò, Ordo totius processionis, quæ instituetur sub initium & finem Synodi modò sequenti:

QUADRANTE ante octavam totus Clerus Sæcularis Civitatis Colonienfis in Metropolitana Ecclesia congregatus gravi incessu accedit ad palatium Serenissimi, ibique moratur, donec egrediente Serenissimo è suo conclavi detur signum egressus per Cæremoniarium: Tum prælatâ cruce Metropolitanæ Ecclesiæ ac crucibus Collegiatarum procedunt omnes bini & bini ad Ecclesiam, ac primò minus digni, deinde digniores usque ad Capitulum Metropolitanum exclusivè; Post Clerum Prælati Collegiatarum Ecclesiarum, Abbates & D. Suffraganeus, & per Ministros suos curant deferri post se mitras; ante SERENISSIMUM defertur crux Archiepiscopalis, SERENISSIMUM sequitur Capitulum Metropolitanum suo ordine. Interea dum Clerus Sæcularis SERENISSIMUM è palatio deducit ad Ecclesiam, Clerus Regularis intra Ecclesiam sese disponit ad processionem transeundo ante SS. Tres Reges versùs Capellam Beatissimæ Virginis subsistendo, donec dato signo progredi jubeatur.

SERENISSIMUS ingressus Ecclesiam procedit, transeundo per Clerum stantem hinc inde à lateribus (cui singuli debitam faciunt reverentiam) ad sepulchrum SS. trium Regum, inde ad Capellâ Beatissimæ Virginis, ubi postquam aliquantulum oraverit, ad locum Synodalem, & in eo paratam sedem Archiepiscopalem, ubi sedens induitur indumentis Pontificalibus, & pulsantur organa.

Dum SERENISSIMUS induitur, fit Processionis initium, & pergit Clerus Regularis, ordine, quo in Processionibus procedere solet: PP. Capucini, PP. Recollecti, PP. Cruciferi, PP. Augustiniani, PP. Carmelitæ, PP. Minoritæ, PP. Dominicani, PP. Benedictini, Pastores Civitatis Colonienfis cum stolis rubeis: Capitulum S. Cæciliæ, Capitulum S. Ursulæ, Capitulum Beatæ Mariæ Virginis in Capitolio, Capitulum S. Gregorii, Capitulum Beatissimæ Virginis in Gradibus, Capitulum ad SS. Apostolos, Capitulum S. Andreæ, Capitulum S. Cuniberti, Capitulum S. Severini, Capitulum S. Gereonis; postea Prælati Civitatis Colonienfis cum pluvialibus rubeis, Abbates quoque Cottis ac pluvialibus induti cum mitra, & D. Suffraganeus cum Rocchetto, stolâ, pluviali ac mitrâ, deferens baculum S. Petri, tum crux Archiepiscopalis & post eam SERENISSIMUS indutus albâ, stolâ, pluviali rubri coloris, cum mitrâ & pedo; Prælati Metropolitanæ Ecclesiæ etiam pluvialibus vestitis hinc inde pluviale SERENISSIMI sublevantibus, aliis Ecclesiæ Metropolitanæ Prælati & Canonicis immediatè subsequenter. Mox ut SERENISSIMUS è sede sua descendit ad processionem, Cantores genuflexi inchoant Hymnum: VENI CREATOR SPIRITUS, & proseguuntur per processionem cantando successivè Responsoria de Sanctissima Trinitate, de S. Petro Apostolo, SS. tribus Regibus.

DIRECTORIUM

Porro Processio dirigetur ex Metropolitana Ecclesia ante SS. tres Reges & Capellam Beatissimæ Virginis versus portam Commentariensem transcendo ad pinguem gallinam sub porta Flaminea, per plateam potatoriam ante Aulam Coloniensem redeundo ad Ecclesiam Metropolitanam, per portam majorem juxta campanile ad locum Synodalem & loca singulis assignata.

Sub prima Processione Clerus Extraneus in locis assignatis reditum SERENISSIMI modestè præstolatur; quem tamen Processionem pro majori Solemnitate sub finem Synodi comitari convenit.

Tertiò, Professio fidei brevis majusculis literis scribenda in tabula sequentis tenoris:

EGO N.N. recipio, promitto, spondeo profiteor, detestor, anathematizo, voveo & juro, ut in formula Professionis fidei modò lecta, singula singulis referendò; sic me Deus adjuvet & hæc Sancta Dei Evangelia.

In Principio erat Verbum, & Verbum erat apud Deum, & Deus erat Verbum, &c.

Quartò, Juramentorum formulæ pro Examinatoribus & Testibus Synodalibus sequentis tenoris:

EGO N.N. Examinatoris Officium, quod suscepi, promitto, spondeo, & juro, me fideliter & sincerè, quantum in me erit, executurum, sic me Deus adjuvet & hæc sanctorum Reliquiæ.

Ego N.N. Testis Synodalis à REVERENDISSIMO Archiepiscopo nominatus promitto, spondeo & juro, quòd à modò in antea, quidquid novi, aut audivi, aut postmodum inquisiturus sum, quod contra voluntatem Dei, aut rectam Christianitatem in regione mihi commissa factum sit, vel futurum erit, si in diebus meis venerit tantum ad meam cognitionem quocunque modo, si scivero, aut mihi indicatum fuerit, causam esse Synodalem, & ad Ministerium REVERENDISSIMI Archiepiscopi pertinere, quòd ego nec propter timorem, nec propter præmium, nec propter parentelam ullatenus celabo REVERENDISSIMUM Archiepiscopum, aut ejus Missum, qui hoc me interrogaverit, sic me Deus adjuvet & hæc Sanctorum Reliquiæ.

- I. **P**RIDIE DIEI pulsandæ sunt Campanæ majores Metropolitanæ, & omnium Ecclesiarum totius Civitatis duabus horis, & vicibus, ita ut primus pulsus inchoetur post horam duodecimam, secundus sub Crepusculum horâ sextâ, de quo tempestivè monendi sunt Præfeti & Custodes Ecclesiarum.
- II. Omnia ad Synodum necessaria in Ecclesiam deferenda, suoque loco & ordine collocanda sunt, ut postridiè sine strepitu, tumultu aut confusione peragi possint.
- III. Determinandus circuitus per quem instituenda sit Processio Synodalis.
- IV. A Directoribus & Cæremoniariis locus ipse, omnia ad Synodum celebrandam necessaria diligenter inspicienda sunt, ne quid vel deficiat, vel incongruè dispositum sit.
- V. Affigendæ ad Valvas Metropolitanæ & aliarum Ecclesiarum schedulæ hujus tenoris:
- C**Rastinâ die, quæ erit vigesima Mensis Martii, anni Millefimi, sexcentissimi sexagesimi secundi, horâ septimâ omnes, qui Synodo interesse debent, adsint induti superpelliceis & habitu congruente in Ecclesia Metropolitana, ut exindè ordine suo procedere possint ad palatium SERENISSIMI & REVERENDISSIMI Archiepiscopi & deducere eundem ad Ecclesiam.
- VI. Similiter in Ecclesia Metropolitana affigendæ schedulæ distributionis Cleri, majusculis literis scriptæ.

Ipsâ die Synodi primâ.

- I. **M**Anè, absolutis Matutinis cæterisque Horis Canonicis, ab hora septima usquè ad octavam iterum in omnibus Ecclesiis pulsantur Campanæ sicut pridie factum.
- II. Interim SERENISSIMUS in Palatio suo se præparat cum suis Assistentibus & Ministris ad ingressum in Ecclesiam Cappam indutus.
- III. Totus Clerus primarius & secundarius statim post septimam congregatur in Æde Metropolitana, singuli secundum ordines in singula loca sive facella distributi.
- IV. Quadrante ante octavam totus Clerus Sæcularis Civitatis Coloniensis in habitu congruente gravi incessu venit ad Palatium SERENISSIMI, ordine, quo in Processionibus consuevit.
- V. Accedentibus ad limen Palatii obviam fiunt aliqui ex Ministris SERENISSIMI, Ecclesiastici & sæculares Nobiles, qui Capitulum Metropolitanum, & Prælatos ad Aulam locumvè commodum Palatii introducant, reliquo Clero inferiùs in atrio expectante.
- VI. Egressus è conclavi suo SERENISSIMUS cum Ministris & Assistentibus salutat capite annuendo omnes in anteriore Aula præsentés.
- VII. Tùm egrediuntur omnes bini & bini, & ad Ecclesiam procedunt hoc ordine, ut præcedant cum Cruce Metropolitana Cruces Collegiarum Ecclesiarum: mox procedit Clerus, ac primò minùs digni, deindè digniores; post Clerum deportatur Crux Archiepiscopalis, quam sequitur SERENISSIMUS Cappâ indutus, subsequenter Prælati & Canonici Metropolitanis.

VIII. In-

DIRECTORIUM

- VIII. Ingresso in Ecclesiam SERENISSIMO, pulsantur Organa, dignior Canonicus porrigit Asperforum (quod Clericus aliquis ad manum habeat cum vase aquæ benedictæ) quo se ipsum & vicinos aspergat.
- IX. Clerus in Ecclesia hinc indè stans transeuntem SERENISSIMUM veneratur, SERENISSIMUS autem rectà procedit ad Altare, in quo est expositum Venerabile Sacramentum, ubi procumbens in genuflexorium orat nonnihil mentaliter.
- X. Fit Processio juxta ordinem præscriptum.
- XI. Finitâ Processione SERENISSIMUS ascendit ante Altare majus, in quo Missa celebranda, cum Ministris & Afsistentibus, orat nonnihil in genuflexorio, vadit ad sedem suam, ubi paratur ad Missam more consueto, in Missa non utitur Pallio Archiepiscopali.
- XII. Missam canit SERENISSIMUS de Spiritu Sancto absque ulla commemoratione, in qua toti Clero præbet Communionem sacram. Ornatus & paramenta erunt rubra, in fine Missæ non datur benedictio, sed post Synodum.
- XIII. Finitâ Missâ SERENISSIMUS redit ad sedem suam, exiit Pontificalibus indumentis usque ad tunicellam inclusivè, accipit pluviale, mitram & baculum. Prælati retinent paramenta (id est) superpellicem, amictum & pluviale, quibus debent esse induti tempore Synodi.

Sessio prima Synodalis.

- I. **S**ERENISSIMUS vadit ad locum Synodalem in thronum sibi paratum, sedet aliquantisper mitram habens & baculum, Cruce ante ipsum & versùs ejus faciem semper retentâ.
- II. Surgit SERENISSIMUS depositâ mitrâ, eoquè stante cantat Diaconus Afsistens: ORATE.
- III. SERENISSIMUS se ad Altare vertit, genuflectit super genuflexorio ad hoc parato, genuflectit etiam Clerus, orat nonnihil mentaliter, deindè manens genuflexus inchoat in cantu Antiphonam: EXAUDI NOS DOMINE &c. Ut in Pontificali.
- IV. Inchoato Psalmo, SALVUM ME FAC &c. sedet cum mitra, sedet etiam Clerus alternatim cantans Psalmum.
- V. Psalmo finito & repetitâ Antiphonâ surgit SERENISSIMUS, ac depositâ mitrâ versùs Altare dicit Orationes: AD SUMUS DOMINE &c. & OMNIPOTENS &c. Ut in Pontificali.
- VI. Postèa Cantores inchoant Litanias, sub quarum finem SERENISSIMUS cum mitra & baculo stans benedicit Clero, ut in Pontificali, & iis finitis dicit Orationem: DA QUÆ SUMUS &c. Ut ibidem.
- VII. SERENISSIMUS ascendit faldistorium in plano Altaris collocatum, ibiquè Diacono & Subdiacono cum Thuriferario & Ceroferariis accedentibus benedicit incensum more solito.
- VIII. Diaconus cantat Evangelium: CONVOCATIS JESUS DUODECIM &c. Subdiaconus porrigit librum cum textu osculandum, Diaconus incensat.
- IX. SERENISSIMUS genuflexus sine mitrâ, inchoat hymnum: VENI CREATOR &c. Finitoque primo versu surgit, stans versùs Altare usque ad totius hymni finem.

X. SERE-

X. SERENISSIMUS alloquitur Clerum dicens intelligibili voce: VENERABILES CONSACERDOTES ET FRATRES NOSTRI &c. Ut in Pontificali.

XI. Sermocinator accedit SERENISSIMUM genuflexus, petit benedictionem, quam solâ manu & signo Crucis dat SERENISSIMUS, ascendit Cathedram ac breviter perorat.

XII. Lector conversus ad Synodum dicit altâ voce:

SI quis ex Clero habet querelas vel gravamina, ea postea deferat ad Judices querelarum designandos in Synodo.

XIII. Tum Lector comitatus à Cæremoniario accipit librum Decretorum & accedens ante SERENISSIMUM factâque profundâ inclinatione porrigit eundem librum, dein genuflexus interrogat in hunc modum:

PLacete REVERENDISSIMÆ & SERENISSIMÆ Celsitudini Vestræ, ut præsentia Decreta legantur?

Annunte SERENISSIMO per verbum PLACET, surgit Lector, recipit Decreta, factâque iterum reverentiâ vadit ad suggestum, in eo stans detecto capite, legit altâ voce Decretum de inchoanda Synodo:

In nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti, Amen.

MAXIMILIANUS HENRICUS, Dei & Apostolicæ Sedis Gratiâ Sanctæ Coloniensis Ecclesiæ Archiepiscopus, Sacri Romani Imperii Princeps Elector, Baviaræ Dux, &c. Dominus Noster Clementissimus ad Dei Omnipotentis ac Beatissimæ Virginis MARIÆ, nec non Sanctorum Petri & Pauli Apostolorum aliorumque ejusdem Ecclesiæ Patronorum & Sanctorum omnium honorem & laudem Diœcesanam Synodum Coloniensem incipiendam esse decernit, eamque incipit. Faxit idem Deus Omnipotens & clemens ut ex ea lumen & spiritum recipiant omnes, ad officia sua secundum voluntatem Dei peragenda.

XIV. Sedet dehinc Lector in Cathedra seu suggestu, ac legit Decretum de modo vivendi in Synodo:

Quoniam nihil ferè sapius tam divinis literis, quàm Ecclesiasticis monumentis commendatum est Clericis, quàm integritas vitæ, innocètia, Fides, Religio, Pietas aliæque virtutes, quibus domus Dei potissimum excolitur & ornatur: Ideò REVERENDISSIMUS & SERENISSIMUS Archiepiscopus Clerum suum hîc præsentem monet & per viscera Misericordiæ Dei Nostri obtestatur, ut cum semper, tum maximè hoc tempore, quo hæc Synodus durabit, in verbo & conversatione laicis hominibus præluceant, omni virtutum splendore juxta Monitoriales aliàs à sua Serenitate publicatas.

XV. Idem Lector sedens, ut prius legit & publicat Officiales ac Ministros Synodales in modum sequentem:

REVERENDISSIMUS & SERENISSIMUS Archiepiscopus in hac sua Synodo constituit & nominat:

1. Executores Decretorum & Promotores Synodales: Albertum Rensing, J.U. Licentiatum, Metropolitanæ Ecclesiæ Canonicum Presbyterum Capitularem, Archiepiscopalis Curia Officialem, Thomam Quentel J.U. Doctorem, Metropolitanæ & Collegiatæ S. Andreae Ecclesiarum Præpositum & Canonicum Presbyterum, ejusdemque Curia Archiepiscopalis Sigilliferum majorem.

(:)(:)

2. Judices

DIRECTORIUM

2. Judices querelarum & excusationum : Tres ex Metropolitana Ecclesia Canonicos Presbyteros Capitulares Paulum Aussemium SS. Theologiæ Licentiatum, Vicarium in spiritualibus Generalem, Henricum Meringh & Thomam Quentell J. U. Doctores.

3. Confessarios Cleri, durante Synodo cum potestate absolvendi à sibi reservatis : Antonium Wormbs SS. Theologiæ Doctorem Pastorem S. Laurentii , Paulum Theodorici SS. Theologiæ Licentiatum Pastorem S. Severini , Franciscum Bossart SS. Theologiæ Doctorem Pastorem S. Joannis in Curia, Joannem Costerum Pastorem in Pafculo.

4. Notarium sive Secretarium : Theodorum Schulckenium Collegiatarum Ecclesiarum S. Andreae & B. MARIÆ Virginis in Capitolio Canonicum, Curia Archiepiscopalis Sigilliferum minorem.

5. Magistros Cæremoniarum : Leonardum Ingenrae , Collegiatae Ecclesiæ SS. Cassii & Florentii Bonnæ Canonicum, Arnoldum Flostorff & Casparum Sartorium, Metropolitanæ Ecclesiæ Vicarios.

6. Lectores : Joannem Brewer, SS. Theologiæ Licentiatum Collegiatae Ecclesiæ S. Georgii Canonicum, Joannem Horn, SS. Theologiæ Licentiatum, Metropolitanæ Ecclesiæ Vicarium.

7. Procuratorem Cleri : Joannem Bruckman Collegiatae Ecclesiæ B. MARIÆ ad gradus Canonicum.

XVI. Mox idem Lector legit Decretum de non præjudicando dicens :

Decernit REVERENDISSIMUS & SERENISSIMUS Archiepiscopus , si cui contigerit, aut continget, loco suo aut ordine non sedere , aut incedere, aut vocari, aut quidpiam aliud agere , propterea nemini novum jus acquiri, nec quicquam de jure aut possessione cujusquam detrahi, sed in eo statu permanere, in quo ante hanc Synodum reperiabatur.

XVII. Deindè legit Dècretum de non discedendo :

Omnibus præterea & singulis, qui huic Synodo de jure interesse debent, sub pœna excommunicationis prohibetur , ne eorum quisquam ab hac Civitate Coloniensi discedat, priusquàm hæc Diœcesana Synodus absoluta ac dimissa sit, nisi cum facultate Vicarii Generalis in spiritualibus ; sed eidem Synodo & Synodalibus conventionibus actionibusque omnes & singuli sub eadem pœna excommunicationis interesse jubentur.

XVIII. Subjungit Decretum de Oratione publica :

Quoniam veteris est instituti solemnisque ritus , ut in Synodali conventionem pro publicis rebus oretur : Eapropter REVERENDISSIMUS & SERENISSIMUS Archiepiscopus decernit, ut his diebus Synodalibus in omni prece ac præsertim in sacrificio Missæ à Sacerdotibus oretur :

Pro Sanctissimo Domino Nostro Alexandro Pontifice Maximo, & pro Ecclesiæ Catholicæ tranquillitate.

Pro Imperatore Nostro Leopoldo.

Pro Prælati & Principibus Romani Imperii.

Pro pace & concordia inter Procures Christianos.

Pro augmento Christianæ disciplinæ in hac Civitate & Diœcesi.

Pro salutari hujus Synodi successu.

Pro

Pro perpetua Cleri & populi in Charitate & bonis operibus perseverantia.

Pro Ministris Ecclesiasticis.

Pro perfecta omnium, quæ hîc decernentur ac statuentur, executione.

XIX. Posthæc Lector descendit è Cathedra, & unâ cum Promotoribus accedit SERENISSIMUM, ibi factâ reverentiâ debitâ unus ex Promotoribus facit instantiam pro facienda professione fidei ad modum sequentem:

REVERENDISSIME & SERENISSIME Princeps ac Domine Archiepiscopo: Cavit Sacro-sanctum Concilium Tridentinum, ut omnes, qui Beneficia Ecclesiastica sunt consecuti & qui Synodo Diœcesanæ interesse debent, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, fidei professionem faciant ac præstent, prout illâ Tridentinâ sanctione expressum; Ideò Nos hujus Synodi Promotores humiliter petimus & requirimus, sanctionem illam legi & ad illius præscriptum omnia & singula, ab iis, qui tenentur, præstari.

XX. Respondente Serenissimo: DECERNIMUS ET MANDAMUS, discedunt Promotores ad sua loca, Lector ad pulpitem seu Cathedram, ex qua legit Decretum de professione fidei ex Concilio Tridentino, prout sequitur:

Ex Concilio Tridentino Sess. 25. cap. 2.

Sacro-sancta Tridentina Synodus præcipit Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis & omnibus aliis, qui de jure vel consuetudine Concilio Provinciali interesse debent, ut in ipsa prima Synodo, post finem præsentis Concilii habenda ea omnia & singula quæ ab hac sancta Synodo definita & statuta sunt, palàm accipiant, nec non veram obedientiam summo Romano Pontifici spondeant & profiteantur, simulque hæreses omnes à sacris Canonibus & generalibus Conciliis præsertimque ab hac eadem Synodo damnatas publicè detestentur & anathematizent, & infra:

Cæteri verò omnes sive in præsentem sive in futurum Beneficia Ecclesiastica habituri, & qui in Synodo Diœcesana convenire debent, idem, ut supra in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant & observent: aliàs secundum formam sacrorum Canonum puniantur.

XXI. Prosequitur Lector:

OMnes igitur & singuli Ecclesiastica Beneficia obtinentes, vel sacris Ordinibus initiati fidei professionem juxta formulam à Pio IV. Pontifice præscriptam me prælegente audiant, & tacitè mecum emittant.

XXII. Quo dicto omnes parumper extra sua loca procedunt, & Lector stans in Cathedra legit Professionem fidei:

EGO N. N. firmâ fide credo & profiteor &c. Dum autem legitur Professio fidei stat totus Clerus capitibus detectis.

Si SERENISSIMUS ipse velit facere Professionem fidei (quod est in ejus arbitrio) omnibus stantibus ipse solus genuflexus faciet professionem verbis sequentibus:

EGO MAXIMILIANUS HENRICUS ARCHIEPISCOPUS &c. Ut in Pontificali,

DIRECTORIUM

XXIII. Post finem lectionis datur SERENISSIMO liber Evangeliorum, quem hinc inde tenent Diaconi duo: Mox accedunt terni aut quaterni ex Clero (Capitulo ac dein dignioribus præcedentibus) tactis Evangelii dicunt:

EGO N. N. recipio, promitto, spondeo, profiteor, detestor, anathematizo, voveo & juro, ut in Decretis & formula professionis fidei modo lectis, singula singulis referendo, sic me DEUS adjuvet & hæc Sancta DEI Evangelia.

XXIV. His peractis Lector accedit SERENISSIMUM flexis genibus dicens modestâ voce:

Placetne Serenitati Vestræ, ut sessio hæc Synodalis continetur post prandium ad horam secundam?

Respondet Serenissimus: PLACET.

XXV. Tum Lector ascendens suggestum clarâ voce dicit, stans capite detecto:

REVERENDISSIMUS & Serenissimus Archiepiscopus decernit ac indicit continuationem hujus primæ sessionis fore hodiè post prandium ad horam secundam, in qua initium dabitur lectioni Statutorum Synodaliæ.

XXVI. Mox descendit Lector & Promotores accusant contumaciam absentium his verbis:

REVERENDISSIME & Serenissime Princeps ac Domine Archiepiscope: Cum jam dies vigesima Mensis Martii advenerit, quâ omnes & singuli Ecclesiastici Ordinis Viri Civitatis & Diœcesis hujus legitimè vocati, Synodo huic jam præsentis esse deberent, cumque multi non paruerint, sed usque adeò vel negligentes, vel contumaces fuerint, ut nequè præsentis sint, nequè justis impedimenti causam vel excusationem aut Nuntium miserint: Ideò pro Nostri muneris ratione Nos hujus Synodi Promotores eorum contumaciam accusamus & apud Reverendissimam Serenitatem Vestram instamus, ut citationem Valvis hujus Ecclesiæ Metropolitanæ affigi, & cum iisdem tanquam inobedientibus agi jubeat, prout Juris est, & sacrorum Canonum ratio postulat.

Respondet Serenissimus:

ITA DECERNIMUS ET JUBEMUS.

XXVII. Deinde iidem Promotores conversi ad Notarium instant pro Rogitu, his verbis.

NOS hujus Synodi Promotores requirimus te Notarium Synodalem, ut de omnibus & singulis in hac sessione peractis unum vel plura conficias instrumenta.

Notarius Respondet:

Conficiam, adhibitis Testibus hîc præsentibus N. & N.

XXVIII. Lector ascendit suggestum & exinde legit Decretum de discessu, his verbis:

NE quisquam ab hoc loco prius discedat, quàm Reverendissimus & Serenissimus Archiepiscopus abierit, nec verò raptim aut turbulenter, sed gravi ac decoro incessu; Capitula & Clerici Collegiatarum Ecclesiarum, ut collegiatim venerunt, ita recedant, prælatâ Cruce. His dictis descendit.

XXIX. Denique Serenissimus exiit Pontificalibus indumentis, induit

duit Cappam, orat nonnihil, Clero benedicit manu duntaxat, & recedit, solo Clero Metropolitana Ecclesiæ comitatus usque ad Palatium, Clerus ad sua quisque domicilia.

Post recessum Cleri, Notarius affigit Edictum contra contumaces absentes ad Valvas Ecclesiæ.

A P R A N D I O.

Continuatio Primæ Sessionis.

I. **H**Orâ secundâ pulsantur Campanæ, cantatur Completorium, convenit Clerus in Ecclesiam.

II. Instante horâ tertiâ Serenissimus à Capellano monitus, Cappâ indutus procedit ad Ecclesiam solo Capitulo Metropolitano comitante ac sequente, salvo quòd Crux Archiepiscopalis anteferatur, ut aliàs, Decanus porrigit aspergillum, ut supra, pulsantur Organa: Totus Clerus in suis locis stans expectat Serenissimum, Serenissimus orat nonnihil ante Venerabile Sacramentum, vadit ad sedem suam juxta Altare majus, ubi exutus Cappam, accipit amictum, stollam, pluviale, mitram & baculum, circumstantibus Canonieis in habitu suo.

III. Vestitus, ut supra, Serenissimus descendit ad sedem seu thronum Synodalem, Canonici & reliqui ad sua loca.

IV. Omnibus, excepto Serenissimo, stantibus, Diaconus à dextris consistens cantat ORATE: & mox omnes genuflectunt, Serenissimus etiâ surgit & conversus ad Altare dicit Orationes: AD SUMUS DOMINE &c. & OMNIPOTENS &c. Ut in Pontificali.

V. Sedet postea Serenissimus, ac deinde totus Clerus: Lector accepto libro, in quo continentur Statuta, accedit Serenissimum, factâque profundâ reverentiâ genuflexus interrogat Serenissimum, an placeat, ut legantur, dicens:

Placeatne Serenitati Vestræ, ut hæc Statuta atque Decreta legantur & publicentur, & hujusmodi lectionis & publicationis initium fiat in hac sessione?

Annunte Serenissimo per verbum PLACET, surgit Lector, & factâ iterum profundâ reverentiâ, recedit ad suggestum, incipiens:

IN nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti. Incipiunt Decreta & Statuta Synodalia Reverendissimi & Serenissimi Principis Electoris MAXIMILIANI HENRICI, Archiepiscopi Colonienfis, Bavarie Ducis &c. De Fide & Religione Catholica &c.

Et continuatur lectio, quousque visum fuerit Serenissimo. Quod si uni Lectori difficile erit continuo legere, poterit ipsi dari adjutor.

VI. Lectâ aliquâ parte Statutorum, Lector edicit Missam pro defunctis die sequenti celebrandam, nec non sessionem secundam Synodalem, dicens:

REVERENDISSIMUS & Serenissimus Archiepiscopus edicit crastinâ die Missam solemnem esse celebrandam pro defunctis hujus Diceceos Archiepiscopis & omnibus de Clero, quotquot post ultimam Synodum in Domino obierunt. Præterea decernit & indicit

DIRECTORIUM

- solemnem sessionem secundam Synodalem fore crastinâ die, quæ erit vigesima prima hujus Mensis Martii, horâ octavâ matutinâ.
- VII. Promotores iterum instant contra contumaces absentes ut supra.
- VIII. Diaconus ad dextram assistens cantat: ORATE, & tam Serenissimus cum mitra, quàm reliqui omnes genuflectunt & orant nonnihil mentaliter.
- IX. Surgunt deinde omnes, & idem Diaconus cum Serenissimo conversus ad Clerum cantat:
1. **F**ratres Charissimi, toto corde ad Dominum conversi, mentes ad cælum erigamus & invocatis sanctis Patronis Nostri Petro & Paulo, tribus Regibus, Felice, Nabore, Severino, Cuniberto, Annone, Evergisto, Engelberto & omnibus Sanctis devotè precemur. Orate intimo dolore, ut Dominus peccatorum vestrorum veniam vobis concedat, negligentis indulgeat, ignorantia parcet, errata omnia condonet, quæ in Clericali disciplina & in Officiis Sacerdotalibus multiplici errore commisistis; intimo Charitatis affectu singuli pro Reverendissimo Nostro Archiepiscopo & omni Clero sibi commisso orate; Orate pro invicem ut salvemini.
  2. Fratres Charissimi, unanimes perseverate in Oratione & petite à Patre Misericordiarum & Deo totius Consolationis, quem credimus esse in medio hujus Sacri Cætus, Spiritus Sancti dona, ut posthac dignè omnes ambulent vocatione, quâ vocati sunt, ut Sacramenta dignè ministrent, Verbum Dei cum fructu prædicent, animas sollicitè curent, Religiosè vivant, in patientia possideant animas suas.
  3. Fratres Charissimi, unanimes orate pro Sanctissimo Domino Nostro Alexandro Papa Christi Vicario; ut sanctam Ecclesiam sanctè gubernet cum sacro Cardinalium Collegio; Orate pro sancta Catholica & Apostolica Romana Ecclesia toto orbe terrarum diffusa, ut eam Deus conservet, defendat, augeat, exaltet ad honorem & gloriâ suam.
- Post singulas orationes omnes ad Altare conversi parumper orant in silentio ad tractum Psalmi MISERERE.
- X. Oratione finitâ totus Clerus manet genuflexus, Serenissimus autem surgit, & dat benedictionem solemnem, dicens: SIT NOMEN DOMINI BENEDICTUM &c. sine indulgentiis.
- XI. Deinde Serenissimus exiit Pluviali & indutus Cappâ procedit ad Palatium suum Canonicis Metropolitanæ comitatus.

Finis primæ Sessionis.

Sessione

Sessio secunda.

- I. **M** Anè horâ septimâ datur signum Campanâ majore, Clerus convenit in Ecclesiam, ut heri, expectans Serenissimum.
- II. SERENISSIMUS horâ octavâ egreditur è Palatio suo ad Ecclesiam indutus Cappâ & comitatus Clero duntaxat Metropolitano, prima dignitas porrigit Asperforium, pulsatur Organum, Serenissimus orat nonnihl ante Venerabile & mox vadit ad sedem suam in presbyterio.
- III. Missa cantatur pro defunctis Episcopis & Sacerdotibus ab aliquo Canonico, in qua Serenissimus assistit cum Cappa.
- IV. Sub finem Missæ extenditur pannus niger ante sedem Serenissimi, qui mox induitur amictu, stolâ, pluviali nigri coloris & mitrâ simplici, Subdiaconus cum Cruce & Acolythi duo cum cereis stant facie contra Serenissimum versâ, Sacerdos interim, qui Missam celebravit cum Ministris, aquâ benedictâ, thuribulo & asperforio descendit ad locum in choro, ubi posita est tumba seu feretrum cum candelabris majoribus & facit commendationem seu absolutionem consuetam cum Responsorio: LIBERA ME DOMINE &c. & unica oratione: DEUS QUI INTER APOSTOLICOS &c. Interim Serenissimus apud suam sedem manens legit commendationem cum suis Ministris.
- V. Postquam Cantores dixerunt: REQUIESCANT IN PACE, amovetur non solum pannus niger, sed etiâ feretrum & candelæ, & Serenissimus mutat paramenta nigra in rubea, assumptâque mitrâ descendit ad sedem Synodalem, ut heri.
- VI. Diaconus cantat; ORATE, & omnes genuflectunt cum Serenissimo, qui ad Altare conversus sine mitrâ inchoat Antiphonam: PROPITIUS ESTO &c. Ut in Pontificali.
- VII. Inchoato Psalmo Serenissimus sedet resumptâ mitrâ, sedet etiâ Clerus testis capitibus usque ad finem psalmi: DEUS VENERUNT &c.
- VIII. Repetitâ Antiphonâ, Serenissimus ad Altare conversus depositâ mitrâ dicit Orationem: NOSTRORUM TIBI &c. Ut in Pontificali.
- IX. Cantatur Evangelium à Diacono, petitâ prius benedictione &c. Ut in Pontificali.
- X. Dicitur Hymnus: VENI CREATOR &c. Et Serenissimus alloquitur Clerum, si velit, dicendo: VENERABILES &c. Ut in Pontificali.
- XI. Tunc Promotores instant pro Electione Judicum & Examinatorum, his verbis:
- R** EVERENDISSIME & Serenissime Archiepiscopo: Concilium Tridentinum, Bonifacii VIII. Constitutioni inhærens, decrevit, ut in Conciliis Diœcesanis aliquot personæ dignitates seu personatus habentes, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonici designentur, quibus præter locorum Ordinarios causæ Ecclesiasticæ ac spirituales & ad forum Ecclesiasticum pertinentes, autoritate literarum Sedis Apostolicæ, vel Legatorum ejusdem, committantur. Decrevit insuper

DIRECTORIUM

per aliâ Constitutione, Examinatores singulis annis in Diœcesana Synodo ab Episcopo vel ejus Vicario ad minùs sex proponi debere, ut in Parochialium Ecclesiarum vacatione tres ex illis ab Episcopo deligendi cum illo examen perficiant. Quamobrem Nos hujus Synodi Promotores humiliter petimus & instamus, tot personas, quot & quales Constitutiones prædictæ postulant, & alioquin ad id aptas à Vestra Serenitate designari, quæ hujusmodi munus examinandi, judicandivè, ex præscripto Concilii Tridentini, exequantur.

XII. SERENISSIMUS annuit verbo vel signo. Et Lector ascendit suggestum ac legit imprimis Decretum Concilii de Electione Judicum, dicens:

Ex Concilio Tridentino Sess. 25. cap. 10.

Quoniam ob malitiosam petentium suggestionem, & quandoque ob locorū longinquitatem personarum notitia, quibus causæ mandantur, usque ad eò haberi non potest, hincque interdum Judicibus non undequaque idoneis causæ in partibus delegantur, statuit sacra Synodus in singulis Conciliis provincialibus aut Diœcesanis aliquot personas, quæ qualitates habeant juxta Constitutionem Bonifacii VIII. quæ incipit statutum & c. & alioquin ad id aptas designari, ut præter Ordinarios locorum, iis etiã posthàc causæ Ecclesiasticæ ac Spirituales & ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus delegandæ committantur, & si aliquem interim ex designatis mori contigerit substituatur Ordinarius loci cum consilio Capituli alium in ejus locum usq; ad futuram Provinciale aut Diœcesanam Synodum, ita ut habeat unaquæque Diœcesis quatuor saltem, vel etiã plures probatas personas, ac, ut supra, qualificatas, quibus hujusmodi causæ à quolibet Legato vel Nuncio, atque etiã à Sede Apostolica committantur: alioquin post designationem factam, quam statim Episcopi ad summum Romanum Pontificem transmittant, Delegationes quæcunque aliorum Judicum, aliis quamvis factæ, subreptitiæ censeantur. Admonet debinc sancta Synodus tam Ordinarios, quàm alios quoscunque Judices, ut terminandis causis, quantâ fieri potest brevitate studeant, ac litigatorum artibus, seu in litis contestatione, seu aliâ parte judicii differendâ, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti aliâ ratione occurrant.

Tum additur Constitutio Bonifacii VIII.

Statutum & c. & infra: Sancimus igitur, ut nullis, nisi dignitate præditis aut personatum obtinentibus, seu Ecclesiarum Cathedralium Canonicis, causæ auctoritate literarum Sedis Apostolicæ, aut Legatorum ejusdem de cætero committantur, nec audiantur alibi, quàm in Civitatibus vel locis insignibus, ubi possit commodè copia peritorum haberi. Et reliqua.

Sacra Tridentina Synodus jubet aliquos viros deligi, quales summus Pontifex Bonifacius VIII. suâ Constitutione præscripsit, aptos atque idoneos, quibus causæ ad forum Ecclesiasticum pertinentes in partibus committi possint; sed & Gregorius XV. præcepit ut Regulares sibi Conservatores ex Judicibus Synodalibus eligant, cujus Constitutionis verba hæc sunt:

In

IN futurum Sanctitas sua hac generali & perpetuè valiturâ Constitutione statuit & decrevit, ut Judices Conservatores hujusmodi, si vè principales si vè subrogati eligi, nominari, aut deputari non possint, nisi non solam habeant qualitates requisitas & descriptas in Constitutione Felicis memorie Bonifacii Pape VIII. etiâ Prædecessoris sui, quæ incipit Statutum, & c. ita ut vel dignitate Ecclesiasticâ præditi, vel personatum obtinentes, vel Ecclesiarum Cathedralium Canonici existant; sed etiâ in Conciliis Provincialibus aut Diæcesanis juxta Decretum Concilii prædicti Judices electi seu designati sint: Quodque deinceps literæ conservatorie per Sedem Apostolicam concedendæ suprascriptis tantum dirigantur, & quæ literæ aliter expedientur, illæ ac deputationes hujusmodi omniæque exinde sequenda, nullius sint roboris vel momenti, & nihilominus, qui secus, quàm juxta formam superius præscriptam, Conservatores hujusmodi cum effectu eligere, nominare, seu deputatis uti ausi fuerint, Regulares quidem voce activâ & passivâ sint ipso jure privati, aded ut habilitationem à nemine, præterquàm à Romano Pontifice consequi valeant, reliqui aliis pœnis arbitrio Sanctitatis suæ coërceantur, & prædictorum omnium Conventus, Monasteria ac loca hujusmodi eorumque persone ac bona careant Conservatore ad annum, ita ut illorum causæ intereâ coram locorum Ordinariis duntaxat cognosci ac diffiniri debeant; Ceterum, ut latius pateat Conservatorum hujusmodi eligendorum facultas, Sanctitas sua admonitos voluit omnes locorum Ordinarios, ut in Synodis Provincialibus, aut Diæcesanis quamplures personas ex habentibus qualitates in prædicta Constitutione ejusdem Bonifacii Prædecessoris contentas & alioquin ad id aptas designari procurent, & si aliquem intereâ ex designatis mori contigerit, substituât Ordinarius loci cum Consilio Capituli alium in ejus locum usque ad futuram Provinciale aut Diæcesanam Synodum.

Et proseguitur dicens:

VT igitur ejusmodi Decreta debitè executioni mandentur, proponuntur pro Judicibus quibus causæ Apostolicæ delegentur, sequentes viri Ecclesiastici & aliâs ad hoc secundum præfatas constitutiones idonei, videlicet: ex Ecclesia Metropolitana Bertholdus Comes à Königseck Præpositus, Franciscus Egon Comes à Furstenberg Decanus, Joannes Jacobus Comes à Königseck Subdecanus, Salentinus Comes à Manderscheidt Choricæpiscopus, Wilhelmus Egon Comes à Furstenberg Scholasticus, Georgius ab Eyschen SS. Theologiæ Licentiatus, Albertus Rensing J. U. Licentiatus Officialis, Adrianus de Walenburch J. U. Licentiatus, Paulus Aussemius SS. Theologiæ Licentiatus Vicarius in Spiritualibus Generalis, Henricus Mering J. U. Doctor, Ferdinandus Strobélius SS. Theologiæ Doctor, Joannes Francken J. U. Doctor respectivè Prælati & Canonici Presbyteri Capitulares. Ex Clero intraneo, Ægidius Abbas S. Panthaleonis, Conradus à Lyskirchen Præpositus S. Cuniberti, Thomas Quentel Præpositus S. Andreæ, Arnoldus Meuser Decanus S. Severini, Everhardus Richartz Decanus S. Andreæ, Wernerus Francken Decanus SS. Apostolorum, Joannes Goldtschmidt Decanus Mariæ ad Gradus, Theodorus Brewerius Decanus S. Georgii; Ex Clero extraneo Joannes Abbas Siegburgensis, Joannes Abbas Steinfeldensis Archidiaconus Schleidanus, Joannes Mockel Decanus Xantensis, Hermannus Stephanus Schungel Decanus S. Patrocli Sufatensis, Joannes Henri-

(:)(:)(:).

cus

cus Schommartz Decanus Meschedensis.

Et Lector conversus ad Clerum interrogat :

PLACENTNE VOBIS ? & Respondent omnes : PLACENT :

Deinde idem Lector subjungit Decretum Concilii Tridentini de Examinatoribus, dicens :

Decretum de Examinatoribus, ex Concilio Tridentino

Sess. 24. cap. 18.

EXaminatores autem singulis annis in Diœcesana Synodo ab Episcopo vel ejus Vicario, ad minus sex proponantur, qui Synodo satisfaciant & ab ea probentur, advenienteque vacatione cujuslibet Ecclesiæ, tres ex illis eligat Episcopus, qui cum eo examen perficiant, indeque succedente aliâ vacatione, aut eosdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis sex eligat. Sint verò hi Examinatores Magistri seu Doctores aut Licentiati in Theologia aut Jure Canonico, vel alii Clerici seu Regulares, etiã ex Ordine Mendicantium, aut etiã Seculares, qui ad id magis videbuntur idonei, jurentque omnes ad Sancta Dei Evangelia, se quâcunque humanâ affectione postpositâ, fideliter munus executuros, caveantque nè quidquam proorsus occasione hujus Examinis, nec ante, nec post accipiant, alioqui simoniæ vitium tam ipsi, quàm alii dantes incurrant, à qua absolvi nequeant, nisi dimissis beneficiis, quæ quomodocunque etiã antea obtinebant, & ad alia in posterum inhabiles reddantur, & de his omnibus non solum coram Deo, sed etiam in Synodo Provinciali, si opus erit, rationem reddere teneantur, à qua, si quid contra officium eos fecisse compertum fuerit, graviter ejus arbitrio puniri possint,

Et subjungit Lector:

Volens ergo Serenissimus & Reverendissimus Archiepiscopus hujusmodi Decreto satisfacere, proponit ad hoc munus hæc personas sex, quousque in futura Synodo alii nominentur, videlicet: præter Suffraganeum & Vicarium in Spiritualibus Generalem Ferdinandum Strobelium & Thomam Quentell ex Clero primario; Ex Clero verò secundo Theodorum ab Elmpt Canonicum S. Georgii, Godefridum Molanum Canonicum S. Severini & Pastorem S. Pauli SS. Theologiæ Doctores.

Quibus nominatis interrogat Lector :

PLACENTNE VOBIS ? & Respondent omnes : PLACENT.

XIII. Lector quoque manens in Cathedra legit Decretum de Testibus Synodalibus his verbis :

Vetus est consuetudo, Sacro-sanctis Canonum Decretis introducta, ut in Synodis Diœcesanis Viri aliquot vitâ & moribus graves ac probati deligantur, qui animadvertant diligenter, an aliquid in urbe & Diœcesi sit, quod corrigi emendarivè debeat : ac si quid tale cognoverint, id Episcopo, vel Vicario aut Visitatoribus vel Promotoribus officii significant, interrogati que de aliqua re, quæ emendationem requirat, summâ integritate referant.

Huic ergò muneri proponuntur :

In Civitate,

Magister Latorum sive Cursor.

In

SYNODALE.

In Diœcesi,
Latores Curiaë Archiepiscopalis Jurati.

XIV. Pergit Lector & legit Decretum de Jurejurando præstando, his verbis:

EXaminatores ac Testes Synodales promulgati accedant ante Serenissimum Archiepiscopum & coram eo præstent juramentum ad formam præscriptam. Nisi forte Serenissimo placuerit id præstari ad manus Vicarii sui in Spiritualibus.

XV. Accedentes ergò jurant bini, ac bini, imprimis:

EXAMINATORES, ut supra.

Deindè TESTES SYNODALES, ut supra.

QUOD si Testes Synodales nolint publicari sua nomina vel si non expedierit ea publicari, tunc illi scribuntur in schedula separata ac sigillata sigillo Serenissimi, quæ eidem Serenissimo exhibetur, & illi postea secretò faciunt juramentum, ut supra.

XVI. Promotores deindè instant pro ulteriore Decretorum lectione, his verbis:

REVERENDISSIME & Serenissime Archiepiscopo: Quoniam ea, quæ cœpta sunt legi, Clero sunt valdè utilia, neque potuerint angustia temporis absolvi: Ideò Nos hujus Synodi Promotores petimus & instamus, ea, quæ desiderantur legi, priusquam Synodus dimittatur.

Annunte Serenissimo, Lector è suggestu legit ante omnia Decretum Concilii Tridentini de Residentia dicens:

Concil. Tridentin. Sess. 6. de Reformat. cap. i.

Sacro-sancta Tridentina Synodus omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis & Cathedralibus Ecclesiis quibuscunque quovis nomine ac titulo Prefectos monet & monitos esse vult, ut attendentes sibi & universo gregi, in quo Spiritus Sanctus posuit eos regere Ecclesiam Dei, quam acquisivit sanguine suo, vigilant, sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent & ministerium suum impleant, implere autem illud se nequaquam posse sciunt, si greges sibi commissos, Mercenariorum more, deserant, atque ovium suarum, quarum sanguis de eorum est manibus à supremo Judice requirendus, custodie minimè incumbant, cum certissimum sit, non admitti Pastoris excusationem si lupus oves comedit, & Pastor nescit. At nihilominus quia nonnulli, quod vehementer dolendum est, hòc tempore reperiuntur, qui propriæ etiam salutis immemores, terrenaque celestibus ac divinis humana præferentes, in diversis curiis vagantur, aut in negotiorum temporalium sollicitudine, ovili derelicto, atque ovium sibi commissarum curâ neglectâ, se detinent occupatos;

Placuit Sacro-sanctæ Synodo antiquos Canones, qui temporum atque hominum injuriâ penè in desuetudinem abierunt, adversus non Residentes promulgatos innovare, quemadmodum virtute presentis Decreti innovat, ac ulterius, pro firmiori eorundem Residentiâ & reformandis in Ecclesia moribus, in hunc, qui sequitur, modum, statuere atque sancire.

Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana seu Cathedrali Ecclesia, sibi quocunque titulo, causâ, nomine, seu Jure commissâ, quâcunque ille dignitate, gradu & præ eminentiâ præfulgeat, legitimo impedimento;

DIRECTORIUM

seu iustis & rationabilibus causis cessantibus, sex mensibus continuis extra suam Diœcesim morando absuerit, quartæ partis fructuum unius anni Fabricæ Ecclesiæ, pauperibus loci per Superiorem Ecclesiasticum applicandorum pœnam ipso jure incurrat: quod si per alios sex menses in hujusmodi absentia perseveraverit, aliam quartam partem similiter applicandam eo ipso amittat; Crescente verò contumaciâ, ut severiori Sacrorum Canonum censura subjiciatur, Metropolitanus suffraganeos Episcopos absentes, Metropolitanum verò absentem suffraganeus Episcopus antiquior residens sub pœna interdicti ingressus Ecclesiæ eo ipso incurrenda, infra tres menses per literas seu Nuntium Romano Pontifici denuntiare teneatur, qui inter ipsos absentes, prout cujusque major aut minor contumacia exegerit, supremæ sedis auctoritate animadvertere & Ecclesiis ipsis de Pastoribus utilioribus providere poterit, sicut in Domino noverit salubriter expedire.

Et statim subjungit:

Ex eodem Concilio Tridentino, Sess. 23. de
Reformatione cap. 1.

Cum præcepto divino & c. & infra: Ne verò ea, quæ de Residentia sanctæ & utiliter jam antea sub fel. rec. Paulo III. sancita fuerunt, in sensus à Sacro-sanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac si vigore illius Decreti quinque mensibus continuis abesse liceat, illis inherendo declarat Sacro-sancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis ac Cathedralibus Ecclesiis quibuscunque nomine & titulo Prefectos, etiamsi Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales sint, obligari ad personalem in sua Ecclesia vel Diœcesi Residentiam, ubi injuncto sibi officio desungi teneantur, neque abesse posse, nisi ex causis & modis infrascriptis:

Nam cum Christiana charitas, urgens necessitas, debita obedientia ac evidens Ecclesiæ & Reipublicæ utilitas aliquos nonnunquam abesse postulent & exigant; Decernit eadem Sacro-sancta Synodus has legitime absentie causas à Beatissimo Romano Pontifice, aut à Metropolitanano, vel, eo absente, suffraganeo Episcopo antiquiori residente, qui idem Metropolitanani absentiam probare debet, in scriptis esse approbandas, nisi cum absentia inciderit propter aliquod munus & Reipublicæ officium Episcopatu adjunctum: cujus quoniam cause sunt notoriæ & interdum repentinæ, nec eas quidem significari Metropolitanano necesse erit; ad eundem tamen cum Concilio Provinciali spectabit judicare de licentiis à se, vel à suffraganeo datis, & videre, ne quis eo jure abutatur, & ut pœnis Canonicis errantes puniantur.

Interea meminerint discessuri, ita Orbibus suis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipsorum absentia nullum damnum accipiant.

Quoniam autem, qui aliquantisper tantum absunt, ex veterum Canonum sententia non videntur abesse, quia statim reversuri sunt; Sacro-sancta Synodus vult illud absentie spatium singulis annis sive continuum, sive interruptum, extra predictas causas, nullo pacto debere duos, aut ad summum tres menses excedere & haberi rationem, ut id æqua ex causa fiat, & absque ullo gregis detrimento; quod, an ita sit, abscedentium Conscientie relinquit, quam sperat religiosam & timoratam fore, cum Deo corda pateant, cujus opus non fraudulentè agere suo periculo tenentur, eosdem interim admonet & in Domino hortatur, ne per illius temporis spatium Do-

minici

minici Adventus, Quadragesima, Nativitatis, Resurrectionis Domini, Pentecostes, item & Corporis Christi diebus, quibus refici maximè & in Domino gaudere Pastoris presentia Oves debeant, ipsi ab Ecclesia sua Cathedrali ullo pacto absint, nisi Episcopalia munia in sua Diœcesi eos aliò vocent.

Si quis autem, quod utinam nunquam eveniat, contra hujus Decreti dispositionem abfuerit, statuit Sacro-sancta Synodus præter alias pœnas adversus non Residentes sub Paulo III. impositas & innovatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis absentie fructus suos non facere, nec tutâ conscientia aliâ etiam declaratione non secutâ, illos sibi detinere posse, sed teneri, aut, ipso cessante, per Superiorem Ecclesiasticum illos Fabricæ Ecclesiarum aut pauperibus loci erogare, prohibita quâcunque conventionem vel compositionem, quæ pro fructibus malè perceptis appellatur, ex qua etiâ prædicti fructus in totum aut pro parte ei remitterentur, non obstantibus quibuscunque privilegiis cuicunque Collegio aut Fabricæ concessis.

Eadem omninò, quoad culpam, amissionem fructuum & pœnas, de curatis inferioribus & aliis quibuscunque qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, Sacro-sancta Synodus declarat & decernit, ita tamen, ut quandocunque eos, causâ prius cognitâ per Episcopum & probatâ, abesse contigerit, Vicarium idoneum ab ipso Ordinario approbandum cum debita mercedis assignatione relinquunt.

Discedendi autem licentiam in scriptis gratisque concedendam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa, non obtineant. Quod si per Edictum citati etiam, non personaliter, contumaces fuerint, liberum vult esse Ordinariis per censuras Ecclesiasticas & sequestrationem & subtractionem fructuum, aliaque Juris remedia, etiâ usque ad privationem compellere, nec executionem hanc quolibet privilegio, licentiâ, familiaritate, exemptione, etiâ ratione cujuscunque beneficii, pactione, Statuto, etiâ juramento, vel quâcunque auctoritate confirmato, consuetudine etiâ immemorabili, quæ potius corruptela censenda est, sivè appellatione, aut inhibitione, & in Romana Curia, vel vigore Eugeniæ Constitutionis suspendi posse.

Postremò tam Decretum illud sub Paulo III. quàm hoc ipsum in Consiliis Provincialibus & Episcopalibus publicari sancta Synodus præcipit: cupit enim, quæ aded ex Pastorum munere animarumque salute sunt, frequenter omnium auribus mentibusque insigi, ut in posterum, Deo juvante, nullâ temporum injuriâ, aut hominum oblivione, aut desuetudine aboleantur.

XVIII. Lectis istis Decretis Concilii profequitur Lector lectionem Statutorum Synodaliû ab eo loco, in quo heri desierat, dicens:

Sequitur in Statutis & Decretis Diœcesanæ Synodi &c.

XIX. Denique idem Lector accedens reverenter ante Archiepiscopum interrogat de continuanda sessione post prandium, dicens flexis genibus:

PLACETNE SERENITATI VESTRÆ, ut hæc sessio continuetur post prandium horâ secundâ?

Annunte Serenissimo iterum ascendit suggestum ac detecto capite publicat continuationem, ut heri.

XX. Promotores instant contra absentes & pro Rogitu Actorum apud Notarium, ut heri.

DIRECTORIUM

XXI. Lector legit Decretum de discessu, ut supra.

XXII. Postremò Serenissimus exuto Pluviali Cappam induit, factâ-
que brevi oratione in genuflexorio, manu tantum benedicens Cle-
ro, recedit ad Palatium comitatus à Canonicis Metropolitanæ Ec-
clesiæ, ut heri.

Continuatio secundæ Sessionis.

I. **P**ost prandium omnia fiunt, ut heri.

II. Postquam Serenissimus descenderit ad sedem seu thronum Syno-
dalem, omnes de Clero stant capitibus detectis: Tunc Diaconus
cantat: **ORATE**, & omnibus genuflextentibus etiã Serenissimus
conversus ad Altare mitrâ depositâ dicit Orationes: **ADSUMUS &c.**
& **OMNIPOTENS &c.** ut in Pontificali.

III. Sedet postea Serenissimus, nec non totus Clerus.

IV. Lector, factâ Serenissimo reverentiâ, ascendit suggestum & con-
tinuat lectionem Statutorum Synodaliũ, ubi deherat hodiè.

V. Lectâ aliquâ parte Statutorum, cum visum fuerit Serenissimo, in-
dicitur Sessio tertia in diem sequentem:

Reverendissimus & Serenissimus Princeps ac Dominus Archie-
piscopus decernit & indicit Sessionem tertiam Synodalem fore
crastinâ quæ erit vigesima secunda Mensis Martii inanè horâ o-
ctavâ.

VI. Promotores quoque instant contra contumaces absentes & pro
Rogitu Notarii.

VII. Denique Diaconus à dextris Assistens cantat: **ORATE**: & tam
Serenissimus cum mitra, quam totus Clerus genuflexus versùs Al-
tare, orant nonnihil mentaliter. Surgunt deinde omnes & idem
Diaconus cum Serenissimo conversus ad Clerum cantat in tono
consueto:

1. **F**ratres Charissimi, unanimes orate, ut bonum, quod in Nobis
à Reverendissimo Antistite Nostro tam incenso Charitatis stu-
dio & Officio requiritur, omninò exequamur, utque promptâ cum eo
solicitudine gradientes, dignè ambulemus vocatione, quâ vocati su-
mus, omniq̃ in opere bono crescentes obediamus studiis Deo placi-
tarum Orationum.

2. Fratres Charissimi, orate pro Reverendissimo Antistite Nostro,
ut divino spiritu illustratus & roboratus unâ cum suis Adjutoribus &
cum grege suo consequatur vitam æternam.

3. Fratres Charissimi, unanimes orate Christum Dominum Messis
hujus, ut operarios mittat in Messem suam, detque omnibus hujus vi-
næ operariis Spiritus Sancti ignem & lumen, demùmque mercedem
æternam.

VIII. Finitis orationibus surgit Serenissimus & Clero genuflexo dat
benedictionem solemnem dicens: **SIT NOMEN DOMINI &c.** sine
indulgentiis.

IX. Exiit Serenissimus Pluviali & Cappam indutus recedit ad
Palatium, ut heri.

Finis Sessionis secundæ.

Sessio

Sessio Tertia.

- I. **H**Orâ septimâ datur signum atque in ingressu in Ecclesiam omnia fiunt, ut heri.
- II. Serenissimus in sede sua juxta Altare majus induitur amictu, albâ, cingulo, cruce, Pectorali, stola & Pluviali albi coloris, mitrâ & baculo.
- III. Officiator, qui interea paratus fuit, accedit ad Altare & cantat Missam de Sanctissima Trinitate cum Collecta pro gratiarum actione, cui assistit Serenissimus paratus, ut suprâ, & incensatur in principio Missæ, post Evangelium & post offertorium.
- IV. In Choro omnia cantantur cantu Gregoriano, excepto Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus, quæ Organo ludi, vel musicè cani debent; in fine autem Missæ non datur benedictio.
- V. Post Missam Serenissimus induitur paramentis rubeis, ut suprâ, & vadit ad sedem Synodalem.
- VI. Ubi non nihil sederit, dictumque fuerit: **ORATE**, Serenissimus sine mitra genuflexus versùs Altare incipit Antiphonam: **EXAUDI NOS &c.** & jungitur à Clero psalmus: **SALVUM ME FAC DEUS &c.** ut in Pontificali.
- VII. Finito psalmo (sub quo Serenissimus cum mitra sedet) surgit, ac mitrâ depositâ stans versùs Altare, dicit Orationes: **AD TE DOMINE &c. OMNIPOTENS &c. DEUS QUI &c.** imponit incensum in thuribulum, Diaconus cantat Evangelium & Serenissimum incensat, aliæque fiunt, ut in Pontificali.
- VIII. Depositâ dehinc mitrâ & baculo, Serenissimus versùs Altare genuflexus inchoat Hymnum: **VENI CREATOR &c.** ac primo versu finito surgit, & stante Serenissimo versùs Altare, stat similiter Clerus.
- IX. Hymno finito Serenissimus in sede sua cum mitra sedens alloquitur Clerum, dicens: **VENERABILES &c.** ut heri, si placet, vel omisâ hac allocutione mandat fieri exhortationem brevem.
- X. Post allocutionem vel sermonem Promotores accedentes ante Serenissimum instant pro continuatione lectionis Decretorum seu Statutorum Synodaliū ut suprâ, & annuente Serenissimo, Lector, factâ reverentiâ; ut moris, ascendit suggestum prosequiturque lectionem, ubi desierat, donec jubeatur cessare.
- XI. Manente Lectore in suggestu Promotores faciunt instantiam pro publicatione Officialium Cleri, dicentes:
REVERENDISSIME & Serenissime Princeps ac Domine: Ad facilitatem hujus sanctæ Colonienſis Ecclesiæ administrationem possunt assumi in partem sollicitudinis Pastoralis aliquot viri prudentes & graves, qui variis muneribus additi Reverendissimam Serenitatem Vestram in animarum & aliarum rerum cura adjuvent; Nos igitur hujus Synodi Promotores petimus & instamus, eos de suggestu nominari, ut à Clero eorundem merita & munia cognoscantur.
- XII. Jubente Serenissimo publicari Officiales, per verbum **PUBLICENTUR**, Lector eos publicat, dicens:

Reve-

DIRECTORIUM

REVERENDISSIMUS & Serenissimus Princeps ac Dominus Noster Archiepiscopus, præter Ordinarios suos ac suæ Diœceseos Officiales seu Vicarios Adrianum de Walenburg, Episcopum Adrianopolitanum, suum in Pontificalibus Vicarium, Albertum Rensing, J.U. Licentiatum, Archiepiscopalis Curia Officiale, & Paulum Aufsemium. SS. Theologiæ Licentiatum, suum in Spiritualibus Vicarium generalem, nominat imprimis: Censorem Librorum: Ferdinandum Strobelium, SS. Theologiæ Doctorem, Metropolitanæ Ecclesiæ Canonicum Presbyterum.

Commissarios Seminarii, Franciscum Egon Comitem de Furstenberg, Adrianum à Wallenburch, Paulum Aufsemium & Ferdinandum Strobelium.

Recognitores onerum Missarum: Ex Ecclesia Metropolitana Paulum Aufsemium, Ferdinandum Strobelium & Thomam Quentell.

XIII. Deniquè Promotores instant pro reductione Missarum, ut sequitur:

REVERENDISSIME & Serenissime Princeps ac Domine Archiepiscopice: Datur facultas Reverendissimæ & Serenissimæ Celsitudini Vestrae à Sacro-sancto Concilio Tridentino, ut in Synodo Diœcesana, rebus diligenter perspectis, possit pro sua conscientia in Ecclesiis suæ Diœcesis sibi subjectis statuere circa numerum Missarum vel ob tenuem eleëmofynam, vel ob magnum Missarum numerum ante Concilium Tridentinum à Testatoribus relictarum & item à sacra Congregatione ejusdem Cōcilii Tridentini circa Anniversaria & Officia defunctorum, quicquid magis ad Dei honorem & cultum atque Ecclesiarum utilitatem expedire videatur. Cum autem in hac Synodo non possint omnia exactè examinari, propterea Nos hujus Synodi Promotores humillimè petimus & instamus apud Serenitatem Vestram, ut committat Recognitoribus onerum Missarum antea nominatis, qui cum Vestra Serenitate, prout opus erit, eadem onera seu numerum reducant.

Serenissimus Respondet: COMMITTIMUS.

XIV. Postremò Lector, petito Serenissimi beneplacito indicit continuationem hujus sessionis tertiæ, ut supra.

XV. Promotores quoquè instant contra contumaces absentes & pro Rogitu ut supra.

XVI. Et Lector legit Decretum de discessu, ut supra.

XVII. Serenissimus autem Cappam indutus nonnihil orat, datâque manu duntaxat benedictione recedit ad Palatium suum comitatus à Canonicis Ecclesiæ Metropolitanæ;

POST

POST PRANDIVM,

Continuatio Sessionis Tertiæ.

- I. **P**ost prandium fiunt omnia, ut heri, nisi fortè matutino tempore omnia potuerint absolvi & concludi Synodus.
- II. Post Orationes *ADSUMUS &c. OMNIPOTENS &c.* sedente Serenissimo in sua sede, Lector, factâ debitâ reverentiâ ascendit suggestum & lectionem Statutorum Synodaliū usque ad finem continuat.
- III. Finitâ lectione Lector descendit & totum librum Statutorum reddit Serenissimo, qui illum consignari facit Notario Synodali postea restituendum.
- IV. Tunc Promotores accedentes ante Serenissimum instant pro conclusione Synodi :
- R**EVERENDISSIME & Serenissime Princeps & Domine: Cùm omnia quæ in hac Synodo Diœcesana agenda & tractanda erant, divinâ auxiliante gratiâ, ad optatum finem perducta sint ; Ideò à Serenissima & Reverendissima Celsitudine Vestra petimus Nos hujus Synodi Promotores, ut ipsam concludere ac dimittere velit.
- V. Serenissimus Respondet his verbis :
- S**ynodi Nostræ Diœcesanæ Coloniensis, Deo adjutore Optatum finem videmus; Quapropter eam cum gratiarum actione concludendam esse decernimus & conclusam enuntiamus.
- VI. Promotores instant contra contumaces & pro Rogitu Notarii, ut suprâ.
- VII. Lector legit nomina omnium in Synodo esse debentium juxta tabulam totius Cleri sibi à Vicario in Spiritualibus generali traditam & absentes contumaces notantur.
- VIII. Serenissimus adhuc cum mitrâ sedens facit adhortationem Pastoralem, si placet, dicens : *FRATRES DILECTISSIMI ET SACERDOTES DOMINI &c.* ut in Pontificali.
- IX. Eâ finitâ, undique Ecclesia aperitur, cantatur *TE DEUM LAUDAMUS &c.* à Clero & Muscis, & pulsantur denuò Campanæ omnium Ecclesiarum.
- X. Serenissimus, postquàm nonnihil sederit, stans sine mitra conversus ad Altare dicit Orationem : *NULLA EST DOMINE HUMANE &c.* ut in Pontificali. Interim distribuuntur acclamationes, ut omnes de Clero eas facere possint.
- XI. Diaconus assistens cantat *ORATE*, & orationes sequentes :
1. **F**ratres Charissimi, orate toto cordis affectu pro Imperatore Nostrò Leopoldo, & pro Electoribus & Principibus Romani Imperii, ut cum pace & salute communi munus suum exequantur, recta semper sentiant & operentur, Ecclesiæ defensores se præsentent, & vitam sempiternam mereantur.
2. Fratres Charissimi, orate unanimes, ut Deus spiritum Religiosæ observantiæ, det omnibus viris Regularibus hujus Diœcesis, ad salutem
- tem

DIRECTORIUM

tem propriam & ædificationem populorum, omnibus Monialibus ad salutem suam & aliorum.

3. Fratres Charissimi unanimes: Orate pro cunctis populis hujus Diocæsis, ut Deus conservet sanctam fidem Catholicam, peccata eliminet, augeat devotionem, concedat abundantiam fructuum terræ ad eorum felicitatem.

XII. Completis istis Orationibus idem Diaconus vel Canonicus aliquis consistens ad dextram Serenissimi cum mitra stantis & similiter toto Clero stante detecto, facit Clero respondente acclamationes suprâ positas.

XIII. Lector ascendit suggestum & legit Decretum de dimissione Synodi, dicens clarâ voce:

AD laudem Dei omnipotentis, Beatissimæque Virginis Mariæ, SS. Apostolorum Petri & Pauli aliorumque hujus sanctæ Colonienfis Ecclesiæ Patronorum, decernit Serenissimus & Reverendissimus Princeps ac Dominus Archiepiscopus Synodum dimissam esse, ac propterea, cuique eundem ad proprias Ecclesias. Hortatur autem omnes, ut tales se præbeant quisque in ministerio suo, prout decet Sacerdotes ab omni mundanarum rerum cura segregatos illudque imprimis curent, ut postquam domum redierint, cæteris in bono opere præluere studeant, quatenus populus omnis intelligat, Clerum ab hac Synodo non modicum fructum reportasse.

XIV. Totus deindè Clerus genuflectit, & Serenissimus ascendens ante Altare majus dat Benedictionem solemnem, dicens more consueto:

SIT NOMEN DOMINI BENEDICTUM & C.

Publicantur Indulgentiæ.

Diaconus cantat: RECEDAMUS IN PACE.

Clerus Respondet: IN NOMINE CHRISTI.

XV. Serenissimus deponit vestimenta, solam Cappam indutus orat nonnihil ante Altare & recedit ad Palatium comitante toto Clero, cui deindè signo Crucis benedicit, eumque dimittit in nomine Domini.

Finis totius Actionis Synodalis.

ORATIO